

'FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling – kejserens nye klæder?'

Speakers Corner, Folkemødet på Bornholm, den 16. juni 2018 kl. 11

Torleif Jonassons talepapir

Mit folkemøde startede torsdag morgen med et rask lille skænderi med finansministeren på nyhedssitet Altinget | Udvikling. Et skænderi der fortsatte, da vi senere samme dag var i panel sammen i Verdensmålenes Telt. Anledningen var vurderingen af, hvordan det går med de 17, globalt vedtagne mål for bæredygtig udvikling.

I tirsdags kom regeringens fremdriftsrapport, som måler opfyldelsen af regeringens nationale handlingsplan for verdensmålene fra sidste år. Som man skriver i pressemeddelelsen: 'Rapporten viser, at der for de fleste indikatorer er tale om en positiv udvikling i Danmark.'

Fremdriftsrapporten kom fire dage efter, at vi i civilsamfundet – bæredygtighedsnetværket 92-gruppen og bistandsnetværket Globalt Fokus – havde fremlagt en anden rapport, en skyggerapport, som når en lidt anden konklusion end regeringen gør.

Vi bruger trafiklys: et anderkendende grønt, advarende gult eller kritiserende rødt lys. Det er ikke, fordi vi er blevet farveblinde, men der er altså ikke noget grønt i rapporten.

Og så var det ministeren blev skuffet over os, civilsamfundet: 'Normalt lytter jeg meget aktivt til NGO'erne, for jeg synes, de kommer med værdifulde inputs. Men jeg synes de rammer den her diskussion helt skævt. Og det gør, at jeg har svært ved at tage deres rapport særligt seriøst', citerer Altinget Kristian Jensen for at sige.

I paneldebatten torsdag eftermiddag går han til mig, og vil have mig til at være konkret i forhold til vores kritik af Danmarks handlinger i fht. Mål 15, Livet på land, som vi har givet et rødt lys.

Det overraskede mig, at det var lige den kritik, han ville tage op i plenum, for den er ret nem at argumentere for – det fik jeg bare ikke mulighed for af ordstyreren, for tiden var knap. Så nu kommer jeg med svaret til jer, og hvis I møder ministeren, så må I gerne sige det videre til ham.

Danmarks Naturfredningsforening og WWF Verdensnaturfonden, som er nogle af NGO-eksperterne på området, skriver i vores fælles rapport i fht. Mål 15, bl.a. på baggrund af EU-statistik: 'Danmark har EU's laveste andel af Natura 2000-beskyttet natur (8,3 pct.), mod det europæiske gennemsnit på 18 pct., og regeringen vil begrænse arealet yderligere' ... 'Alle vurderinger af levesteder i skove er af typen 'ugunstige/ringe' ... 'Under halvdelen af skovarealet er certificeret som bæredygtigt'.

I regeringens egen fremdriftsrapport står der: '... en stor del af de terrestriske og marine naturtyper er påvirket i en grad, så de iflg. EU er i ugunstig bevaringsstatus. Der er dog tegn på, at udviklingen er vendt, bl.a. som følge af målrettet indsats, fx i forhold til højmoser og visse arter.'

Mens jeg havde mit skænderi med ministeren på Altinget | Udvikling, så samme morgen var der to forskere, der på Altinget | Miljø gik i rette med det med at 'Der er dog tegn på at udviklingen er vendt...':

'Sandheden er, at det ikke går den rigtige vej. Vi har reelt ikke modvirket de negative faktorer, der fører til tab af biodiversitet, som stadig foregår', citeres lektor Hans Henrik Bruun fra Københavns Universitet for at sige.

Og som om det ikke er nok, så har Nordisk Ministerråd forleden udgivet rapporten 'Bumps on the Road', om hvordan de baltiske lande lever op til verdensmålene, hvori Danmark også får karakteren Rød i forhold til Mål 15 – særligt på baggrund af tilbagegangen af skovarealer og udryddelsen af arter.

Er Danmarks selvros med hensyn til verdensmålgennemførelsen så bare 'Kejserens nye klæder'? Nej, det vil være for unuanceret at sætte det sådan op.

Tag for eksempel Målsætning 19 i regeringens fremdriftsrapport: 'Opretholdelse af Danmarks rolle som aktiv international fortaler for ligestilling og seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder.' Her gør Danmark en stor international indsats, hvor man bl.a. går op imod USA og den så kaldte 'Global Gag Rule', der forbyder USA-NGO'er, der kanalisere USA-bistand, at oplyse om abortspørgsmålet.

Men når vi vurderer Danmarks indsats for verdensmålene, så gør vi det på baggrund af Danmarks ressourcer og muligheder, og i forhold til Danmarks udgangspunkt – og så er det bare ikke godt nok.

Jeg ved, at Kristian Jensen er verdensmålenes bedst ven i regeringen, og jeg ved at nogle af hans kolleger støtter ham – udviklingsminister Ulla Tørnæs – og nu Jakob Ellemann er sprunget ud som miljø- og landbrugsminister, er der måske også håb om støtte fra den kant. Samtidig ved jeg også, at andre af regeringens medlemmer og partier ser helt anderledes på verdensmålene.

Og så er det selvfølgelig irriterende, når nogle af Kristian Jensens andre venner – os i civilsamfundet – siger, at det ikke er godt nok. Men Kristian Jensen skal vende ryggen til os og vores kritik, og i stedet for at opfatte det som negativ kritik, så bruge det som rygdækning for sit arbejde, for at stå op imod de bagstræberiske og sige: 'Jeg har mange bag mig, der på et faktisk grundlag siger, at vi kan gøre det, der skal gøres, meget bedre.'

I torsdags gav Kristian Jensen os nogle vigtige løfter, bl.a. at den kommende finanslov integreres med verdensmålene, og at Danmarks lovgivning fra 1. oktober vil blive verdensmålsvurderet.

Vi skal selvfølgelig se den endelige udformning, men umiddelbart skal vi bakke 100 pct. op om løfterne, så Kejseren kan få noget ordentligt, bæredygtigt genbrugstøj på – og Danmark kan leve op til sit globale ansvar!